

Violka vonná

Viola odorata L.

V historii a současnosti: Lidově se jí říká fialka kvůli sametové fialové barvě. Nádherně nejen vypadá, ale i voní, a dokonce i chutná! Císařovna Sissi milovala její květy naložené v cukru, které se nejdřív suší a pak kandují. Říkala, že když se rozplývají na jazyku, je to nebeský pocit. Fialkové bonbony jsou dodnes ve Vídni k dostání, stejně jako za dob monarchie je vyrábí c. a k. dvorní cukrářství Demel nedaleko Hofburgu. Papírová krabička má podobu jako za starých časů. Sissi si ráda pochutnávala i na sorbetu vyráběném ze šťávy vylisované z květů fialek smíchané s cukrem, vodou a trochou šampaňského nebo likéru. Zatímco květy fialek jsou lahodné, její oddenek a nať obsahují saponiny, látky usnadňující odkašlávání a další tělu prospěšné látky, které urychlují hojení a ulevují od revmatu — to má na svědomí kyselina salicylová, jejíž derivát, kyselina acetylsalicylová, je znám jako účinná látka léků jako je Aspirin, Anopyrin či Acylpirin.

Podle lidových pověr je fialka kouzelná a otevírá poklady. Dokáže i prorokovat: z jejich květů se prý Řekové dozvěděli, že válka o Tróju bude trvat deset let a pomůže jim nakonec lest. A kdo si protře oči první fialkou, kterou uvidí, nebudou ho celý rok bolet, a když si uváže její kořen na nohy, bude z něj nejrychlejší běžec. Viola z čeledi violkovitých (*Violaceae*) pochází z jižní a jihozápadní Evropy, severní Afriky, Turecka a Kavkazu. Dnes roste například i na jihu Skandinávie nebo v Americe, Číně či na Novém Zélandu. V Česku se pěstuje už od středověku jako okrasná květina, kterou mimo jiné milují perleťovci, motýli z čeledi babočkovitých. Violky byly oblíbenými květinami Karla Jaromíra Erbena a Napoleon Bonaparte podle legendy natrhal po své porážce a před deportací do vyhnanství na ostrov Elba právě kytičku fialek. V květomluvě představuje skromnost.

Očima malířky: Často obdivuji rostliny, obzvlášť ty nejmenší, které dokážou vyrůst a vykvést i na těch nejméně příznivých místech. A fialky jsou jedny z nich. Drobné, nenápadné rostlinky, jejichž krásná vůně se v jarních měsících lehounce nese krajinou. Abyste jejich něžnou krásu ocenili, musíte se k nim sklonit. U nás v trávě se objevily jednou na jaře, a protože se svými oddenky poměrně snadno množí, můžeme se z nich těšit rok od roku více.

Fialkové nocturno, 2021
akvarel, kvaš, 39 × 57 cm